

NAŠ DOM

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materni jezik bošči vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

Izhaja vsak drugi četrtek. Naročniki „Slov. Gospodarja“ ga dobivajo zastonj. Posebej naročen velja s poštnino vred **ene krome** za celo leto. Posamezne številke veljajo 4 h. — Naročnina se pošilja na upravištvo „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za ostanila se plačuje od navadne vrstice (petit), če se enkrat natisne, po 15 h, dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Naša zveza.

Mnogi izmed naših prijateljev se še živo spominja velikanskega mladeniškega shoda predlanskim na Brezju pa lanskega velikega zborovanja v Mariboru meseca septembra. Tam se je jasno videlo, kaj se doseže z združenimi močmi. Prijatelji in ne-prijatelji so nas občudovali. Te shode in ono navdušenje je omogočila zveza naših nepolitičnih društev, ki je imela do sedaj svoje središče v Ljubljani. Toda slovenski svet je prostran in težko je iz enega kraja dajati navodila za društveno delovanje po vsem Slovenskem. Temu se je sedaj odpomoglo. Za Štajersko se je ustanovila posebna zveza nepolitičnih društev, ki je imela dne 29. novembra svoj prvi občni zbor, kjer so je izvolil osrednji odbor in napravil splošen načrt za društveno delovanje. Shod je počastil in mu predsedoval predsednik ljubljanske zveze dr. Janez Ev. Krek.

Na Spodnjem Štajerskem nas čaka v bližnjem času ogromno dela. Z novo volilno postavo in z novo tiskovno postavo, ki tudi kmalu pride, se bo začelo v Avstriji novo življenje, ki bo zahtevalo veliko politično zrelost in razsodnost, sicer utegne postati škodljivo, kar je namenjeno v blagor ljudstva. Pametna in zrela politika mora

imeti trdno podlago in to je le poštenost in izobraženost ljudstva. Namen naše nepolitične organizacije bo torej: prešiniti vse sloje z vzvišenimi nauki krščanske vere, ker brez tega ni prave poštenosti, pospeševati umstveno naobrazbo in gospodarski napredek. Če bomo Slovenci pošteni kristjani, pa vsi svojemu stanu primerno izolikaani, varčni, delavni in dovolj premožni, potem nas ne zatre nobena sila na svetu.

Kako žalostno je še sedaj v mnogih krajih pri nas! Tu in tam ljudje ne berejo nič, tisto, kar so se v šoli naučili, kmalu pozabijo, tu in tam nemčurske šole itak nalašč poščajo ljudi v neumnosti, ves prosti čas po nedeljah in praznikih zapravi mladina pa tudi odrasli — v krémah. Surovi pretepi in poboji so na dnevne redu, ker šnops ljudi čisto poživini, vsak krajcar, ki si ga kdo prisluži, odnese v nemčursko šnopsarijo. Vse drugače bi bilo, ako bi vsaka župnija imela svojo posojilnico, kjer bi si shranjevali svoje prislužene krajcarje, prosti čas po nedeljah pa bi porabili s čitanjem dobrih knjig in časopisov, s petjem, z ljudskimi predstavami, s predavanji, s govorniški vajami in s telovadbo.

Tu in tam so seveda razmere za društveno delovanje silno težavne: ni blizo sposobnih oseb za vodstvo, ljudje so preveč

raztreseni po hribovju in zakotnih dolinah, ni primernega prostora, a največkrat je najhujša ovira pomanjkanje resne volje in veselja do dela. Takim kratkovidnežem bodo nove razmere kmalu edrle oči, če le ne bo prepozno.

Novo ustanovljena krščansko-socijalna zveza bo delovala na to, da se po celnem Spodnjem Štajerskem razprostre nepolitična organizacija.

Vi mladi naši prijatelji in prijateljice pa skrbite, da pridobite svoje znance in tovariše, ki še niso spoznali, kaj je za nje v resnici dobro in koristno, da tudi pristopijo v kako društvo in začnejo brati dobre knjige in časnike.

Kjer ni nikakšnega društva in se sploh ne da ustanoviti, tam bo zveza poskušala ustanoviti vsaj knjižnico. Zato pa tudi takšne knjige, ki jih ne rabite, pošljite v Maribor na odbor krščansko-socijalne zveze, da se pošljejo v druge kraje.

Volilna pravica.

Dne 1. decembra se je v poslanski zboranci sprajela sprememba volilnega reda. Slovenci morejo biti v obče zadovoljni z novo razdelitvijo volilnih okrajev, le zahteve štajerskih in koroških Slovencev se niso v

Božična povest.

1.

Približali so se zopet veseli božični prazniki. Vsak kristjan se jih raduje, zlasti imajo otroci o Božiču mnogo nedolžnega veselja z jasicami. Povsod po krščanskih družinah se pozna, da se bližajo lepi prazniki. Ako le mogoče, snidejo se ob tem času vsi udje družine pod domačo streho, da ondi pri gorki peči kramljajo o nekdanjih časih, ko so tudi sami imeli še toliko nedolžnega božičnega veselja, kakor ga imajo sedaj njih otroci.

Za družino rokodelca Ivana Vlaba, ki je prebival na severu v primorskem mestu Hamburgu, bili so pa ti prazniki polni bridkosti, kakor nam pričajo ti-le dogodki iz njegovega družinskega življenja:

Bilo je nekaj dni pred Božičem. Vse polno ljudi je zbranih na morskem obrežju. Ravnokar je zapustil parnik luko, da prepelje potovalce čez morje v daljno Ameriko. „Upanje“ je ime parniku. Krasno odsevajo črke tega imena na ladiji. Pomenljivo ime! Da, upanje, poslednje upanje je bila mnogim popotnikom na ladiji ta pot v Ameriko. Njej so darovali zadnje

svoje imetje, njej izročili svoje življenje, katero jim je bilo meznosno v starem svetu. Gospodarji razprodanih kmetij in ubožni rokodelci — teh je bilo največ na ladiji — iskali so rešitve sebi in družinam v novem svetu. Nadejali so se sreče v Ameriki in zato so se pogumno izročili „Upanju“, ki sedaj tako ponosno plove po prostranem morju, kakor da bi same bogatine prešljavale v Ameriko. Toda se li bodo ti upi, te nade izpolnile, to je drugo vprašanje. Res je! Mnogo jih je šlo v Ameriko iskat sreče in našli so jo; še več pa jih je, ki je niso našli, katerima je tudi splavala po vodi zadnja rada: videti še kedaj domače trate in gorice, počivati v domači zemlji!...

Na bregu stoji mlada žena in bridko joka. Z njo plaka tudi mlado dete v njenem naročju. Neprestano se ozira za ladijo, ki se vedno bolj oddaljuje od brega; tudi ta žena ima vse svoje nade na tej ladiji. „Oh, sedaj sem sama, zapuščena! Oj zakaj si me zapustil, zakaj si se ločil od svojega deteta?“ vzdihuje vsa obupana mlada mati.

Zakaj jo je zapustil? Vedela je dobro, zakaj. Ni se ji izneveril, ni jo pregovoril ne zapeljal. Zvest mož ji je bil tudi sedaj, ko se je ločil od nje.

„Veš, draga moja“, govoril ji je pred odhodom, „skupno sva dosedaj delila veselje. Poznaš me, da bi rad skrbel za-te in za drago mi dete. A razmere so ti znane; odkar je pogorela tovarna in so delo v njej opustili, jaz v tem kraju za svoje rokodelstvo ne najdem primernega dela. Po svetu torej moram iti in ker pravijo, da se v Ameriki dobro zasluži, poskusim tam svojo srečo. Prvi denar, katerega prislužim, pošljem tebi, da prideš z otrokom za menoj. — Med tem pa bo Petrovec, prijatelj moj od mladih nog, skrbel za-te, da boš imela najpotrebnejše; obljubi mi je pod prisego; njemu sem izročil naslov na se, njemu bom tudi pošiljal denar, da ti ga oskrbuje iz pošte.“

Tako je tolažil mladi mož potrto svojo ženo, ki se je naposled vdala, češ, le malo časa in tudi jaz se popeljem z detetom v novi svet, v boljše življenje. — Najela si je v velikem mestu stanovanje pri drugih ljudeh in kar mogoče varčno gospodinjala s krajcarji, katere ji je mož izročil dotlej, da ji, kakor je upal, zdatnejših pošlje iz novega sveta.

Dolgo časa ni bilo nobenega pisma, denarja je bilo vedno manj, torej stiska vedno večja. Prijatelj Petrovec jo je za-

vseh točkah uslišale. Slovenci smo imeli dosedaj 15 poslancev, odsedaj jih bomo imeli 24. Štajerski Slovenci smo imeli dosedaj 4 poslance, po novem volilnem redu pa 7 poslancev. Koroški Slovenci imajo upanje na zmago samo v enem okraju in sicer v okraju Borovlje, Kaplja, Dobrlavas in Pliberk.

Vseh poslancev bode v novi zbornici 516, od teh 233 Nemcev, 259 Slovanov, 19 Italijanov in 5 Romunov. Slovani bodo torej imeli večino čez Nemce, Italijane in Romune.

V naslednjem navajamo one volilne okraje na Štajerskem in Koroškem, v katerih je pretežno število Slovencev.

Štajersko.

1. Volilni okraj: Maribor levi breg, Sv. Lenart, Gornja Radgona, Ljutomer.

2. Volilni okraj: Maribor desni breg, Slov. Bistrica, Konjice.

3. Volilni okraj: Ptuj, Ormož.

4. Volilni okraj: Šmarje, Rogatec, Kozje.

5. Volilni okraj: Brežice, Sevnica, Laško.

6. Volilni okraj: Celje, Vransko.

7. Volilni okraj: Gornji grad, Šoštanj, Slovenjgradec, Marenberg.

Koroške.

1. Volilni okraj: Borovlje, Železna Kaplja, Dobrlavas, Pliberk.

Nadalje še volijo koroški Slovenci v naslednjih okrajih:

a) Volilni okraj: Velikovec, Svinec, Stari dvor.

b) Volilni okraj: Okolica Celovec.

c) Volilni okraj: Rožek, Trg, Mirkat.

d) Volilni okraj: Beljak in okolica.

e) Volilni okraj: Podkloster, Šmohor, Trbiž, Paternijon in Kotiče.

Navedli smo te okraje, ker bodo v nekaterih koroški Slovenci odločilnega pomena in se jim je torej treba organizirati.

Mladinska organizacija.

[Slov. kršč. socijalna zveza za Štajersko. V zadnji odborovi seji se je načeloma sklenilo, da se to zimo priredi v Mariboru socijalni tečaj za društvene voditelje. Ni sklen-

jeno, a bržkone bo tečaj začetkom meseca februarja. Opozorjamo že danes vse društvene voditelje, da se pripravljajo za to prireditve. — Zveza ustanovi več ljudskih knjižnic na narodno-nevarnih krajih. Prosimo v to svrhu tudi prispevkov v knjigah in denarjih. Oboje se naj pošilja na Zvezinega blagajnika Fr. Spindler, Maribor. — Zveza bo svojim društvom kmalu vposlala seznamek predavanj, ki se lahko v naših društvih uporablja.

Slovenska izobraževalna društva opozorjamo: 1. da pristopijo k Slov. kršč. socijalni zvezi za Štajersko; 2. da prirejajo sedaj pridno poučne tečaje; 3. da prirejajo društvene shode s poučevalnimi govori; 4. da pri bližajočih občinih zborih zvolijo delavne, za krščansko-socijalno delo navdušene ljudi v odbore. Ne nazaj, ampak naprej!

Društveni govornik. Že v dosedanjih letnikih je objavil „Duhovni Pastir“ več časa primernih priložnostnih govorov, odslej bo pa imel posebno prilogo z naslovom „Društveni govornik“. Namen „Društvenemu govorniku“ je, pospeševati delovanje v naših izobraževalnih, strokovnih in mladeniških društvih. Zato bo prinašal časa primerne govore, ali pa bogate osnove socijalno-vzgojevalne, poučne, deloma tudi strokovne vsebine za razna predavanja po naših društvih. V „Društvenem govorniku“ bo redno objavljali svoje govore tudi prof. dr. J. Ev. Krek. — „Duhovni pastir“ s prilogo „Društveni govornik“ stane na leto 8 K. Naročila sprejema „Katoliška bukvarna v Ljubljani“.

Zbirka ljudskih iger. Ravno kar sta izšla peti in šesti snopič „zbirke ljudskih iger“ s sledečimi igrami: Garcia Moreno. Zaloigra v petih dejanjih. (Možke vloge). — Krčmar pri zvitem rogu. Burka v enem dejanju. (Možke vloge). — Sv. Cita. Slika iz njenega življenja v treh dejanjih. (Ženske vloge). — Kukavica — modra tica ali: Boj za doto. Veseloigra v štirih dejanjih. (Ženske vloge). — Pri gospodi. Saloigra v dveh dejanjih. (Ženske in možke vloge). — Čevljar. Veseloigra v treh de-

janjih. (Možke vloge). — Kmet in fotograf. Komičen prizor. (Možke vloge). — Kovačev študent. Burka. (Možke in ena ženska vloga). — Oba sešitka v enem zvezku veljata 1 K 60 v. Kdor naroči 10 zvezkov ob enem, dobi enajstega kot nameček. Naročila sprejema „Katoliška Bukvarna v Ljubljani“.

Domače novice.

Naše misli. Snovatelji mlade liberalne stranke, ali kakor jo imenujejo „narodne“ stranke, se opravičujejo pred ljudstvom na vse mogoče načine zaradi razpora, ki so ga zanesli med štajerske Slovence. Na shodu v Rajhenburgu je govoril dr. Kukovec o tem, ali je bilo treba ustanoviti narodno stranko. Hodil je „po ovinkih“, a pravega razloga ni povedal. Čudil se je, zakaj se snovanje „narodne“ stranke ne pozdravlja povsod z navdušenjem? In vendar sam dobro ve, da zaradi tega, ker ta „narodna“ stranka noče vsega slovenskega naroda v svoji stranki, ampak ona izbira, izbira le liberalne elemente! Osa izključuje rodoljube, ki niso liberalnega mišljenja! Zatrjuje, da se je ustanovila nova stranka, ker so poslanci priporočali dr. Korošca kandidatom povodom zadnje volitve in da se moramo otresti komande poslancev. Na njeno mesto pa naj stopi sedaj komanda Kukovca, Spindlerja in Serneca! Znano je, da zdravnik dr. Sernec največ dela za novo stranko zaradi tega, ker se ga je pri zapnih shodih v Celju, ko se je postavil kandidatom dr. Korošec, njega in njegove ožje somišljenike premalo upoštevalo. Torej užaljeno samoljublje je tudi en razlog za novo stranko. Pravijo, da hočejo v stranki take ljudi, ki bodo narodno delali! Kdo jim je to dosedaj zabranjeval? Vsakdo je imel proste roke! Toda ne mara se jim dela za narod, ampak njihov cilj je komanda, seveda v liberalnem smislu. Nova stranka se boji hoditi po ravnih potih, njena pot je „po ovinkih“.

Ali je te narodne? Celjski advokatski koncipienti so si osnovali novo stranko in izdajejo nov list, ki ga imenujejo „Na-

četkoma večkrat obiskal, a prišel je vselej brez pisma. Tedaj ga žena naprosi, naj mu on piše na kraj, kjer se je mislil ustaviti. Tako je poslala žena prvo pismo, drugo in tretje. — Težko je čakala odgovora, čakala nanj tedne in mesece, toda odgovora ni bilo nobenega. Naposled napiše obupno pismo, pojasnjuje v njem veliko svojo revno, da je popolnoma zapuščena, ter da bo morala v bogajme prositi, ako ji kmalu ne pošlje pomoči. Tudi na to pismo ni bilo odgovora.

Tedaj pa se je silna žalost polastila njenega srca. Vedno bolj jo je težila grozna misel: „Mrtev je!“ Skoro bi bila obupala, da je ni na življenje vezala majhna Marica. Od deteta ni mogla, zato je z njim prosila po mestnih ulicah. Tako je mimilo leto dni; približali so se zopet božični prazniki in Vlahova žena jih je v silnih bridkostih praznovala sama kot — beračica! — In take božične praznike je obhajala še večkrat.

2.

Pet dolgih, bridkih let je minulo, polnih gorja za ubogo zapuščeno ženo. Kdor jo je videl pred petimi leti, lepo, mlado ženo v cvetju svoje dobe in kdor bi jo bil sedaj opazil, blede, bolešno in starikavo

ženico, presečo milodarov, ne bil bi je več spoznal. Pisala ni več v Ameriko. Petrovec je pisal, kakor ji je rekel, na vse strani, a vse poizvedovanje je bilo zastonj, nobenega odgovora ni dobila žena od svojega moža. Zlasti rada je lazila z otrokom na breg, pričakujoč ladij v luko. Tukaj ji je bilo zeveda srce posebno bridko. Toliko se jih je vračalo, a njega, po katerem je tako silno hrepenela njena duša, njega ni bilo od nikoder; „Upanje“ se je vračalo, a zanjo nade ni donajalo.

V take misli vtopljenja stoji uboga žena nekega dne na bregu ter gleda na neizmerno morje. Rada bi opazila tam za morjem vsaj grob svojega ljubljenežega moža, a niti groba ne more škropiti s svojimi solzami.

Od daleč pa hitita konja, vprežena v lepo kočijo. Uboga žena ne vidi, da se ji bliža voz. Sicer vpije voznik, a zamišljena žena nič ne sliši.

Voznik, videč največjo nevarnost, dvigne bič ter švrkne po tuji ženski. Udarec jo še le vzdrami, da zapazi voz ter se mu v naglici umakne. Ko pa pogleda v voz, strese se po vsem životu, v vozu namreč zapazi — svojega moža. Da, prav on je, ki bogato napravljen sedi v kočiji, poleg njega

pa mlada, lepa ženska. Ta ravno išče denarja, da bi ga dala ubogi beračici, kateri se pozna na obrazu hud udarec od biča.

„Za božjo voljo!“ vsklikne ubožica in obstane kakor okamenela.

Opozorjen vsled krika pogleda tudi gospod iz kočije, ter v trenutku obledi.

„Kdo si, ženska?“ zakliče.

„Torej ti, moj Ivan, moreš še le vprašati, kdo da sem jaz, tvoja poštena žena, katero si ti zapustil v siromaščini, ter se ji nesrečnež izneveril“, odgovori beračica.

„Žena, draga moja žena!“ vsklikne Ivan, hiti odpirat vrata pri vozu; precej je zunaj, kjer ves iznenaden objema in poljubuje svojo ženo.

„Marija, za Boga svetega, Marija, torej vendar ni res, da si umrla, ni res, da je umrla naša Marica. — Jaz sem prišel pomoliti na tvoj grob!“

„Mrtva? Mrtva nisva, živiva še, a lakota kmalu ukonča dete in mene.“

„Moja draga Marica!“ ter pestuje v naročji svojo hčerko.

Gospodična v kočiji pa je s čudovitimi čutili spremljala ta prizor; bila je namreč Ivanova nevesta!

rodni list". Kako „naroden“ je ta list, razvidimo iz tega, da pač v vsaki številki napada naš list, „Sl. Gosp.“ in „Slovenca“ ter katoliško misleče ljudi, a nemških veljakov in nemških listov ter tudi „Štajerca“ se ogiblje. Zares „narodno“ delo!

Nezaslišane srove piše zadnji „Štajerc“. Mi se čuditi, če ljudje popolnoma podivjajo, ako berejo take surovosti. Vsakemu poštemu človeku se mora gnusiti taka pisava. Kaj bo iz otrok, ki berejo take stvari? Dolžnost ne samo duhovnikov, ampak tudi vsakega poštemega človeka je, da kolikor mogoče zatira branje tega lista.

Štajerčeve laži. V zadnji številki „Štajerca“ smo našli sledeče laži: 1. laž: „Štajerc“ taji, da je imel lani 4375 K 30 v. dolga, mi imamo pa v rekah lanski računski zaključek, ki se je pisal v „Štajerčevem“ upravnistvu, in to dokaže. Kdo je plačal dolgove, mi ne vemo, pač pa vemo, da se je pobiralo po Mariboru pri trgovcih. Koliko je kdo dal, tega seveda tudi nismo zvedeli. V našem uredništvu je dotični računski zaključek na vpogled. 2. laž je, da je imel Kaiser v naših listih inserate. 3. laž je, da bi trpeli naši denarni zavodi v Kaiserjevem konkurzu, pač pa bodo veliko izgubile nemške „šparkase“. 4. laž je, da pošilja dr. Gosak svoje otroke v nemško šolo. Dr. Gosak še niti oženjen ni, in nima nič otrok. 5. laž je, kar piše „Štajerc“ o slovenskih poslancih. To smo pa že itak ovrgli v zadnji številki. 6. laž je, da se je prepevedalo Simonu Gregorčiču brati mašo. 7. laž je, da bi bili Slovenci prosili „Štajerčev“ uredništvo, naj ne prinese članka o slovenskih poslancih. 8. laž je, da je krščansko-socijalna zveza podkupljena od tovarnarjev. Takšno budalost mora pisati le „Štajerc“ — itd. itd. Mi napolnimo cel list, če še nadalje naštevamo „Štajerčeve“ laži.

Okrajni nastop ptujski. Sedanji zastop se kaj rad hvali po časopisih zaradi svojega delovanja in gospodarstva. Njegovo delo bomo šele prav spoznali, ko bomo videli, kako držijo njegove naprave, razne ceste od Sv. Vida čez Leskovec do

hrvatske meje proti Trakoščaju; s to cesto se ne more meriti nobena v celem ptujskem okraju! — O delovanju sedanjega okrajnega zastopa vemo le, da stane mnogo denarja, kateri gre v ptujске mestne žepke kakor n. pr. za mestne cevi. Novi zastop je baje poravnal dolg, katerega je zapustil stari zastop. Ta dolg je znašal 21.000 K, kakor so večkrat pisali nasprotni listi. 10 odstotno zvišanje okrajnih doklad pa znaša v enem letu nad 30.000 K. Zdaj že teče tretje leto nemškega gospodarstva, torej bo zvišanje okrajnih doklad prineslo okraju v tem času blizu 100.000 K več dohodkov. In s tem so plačali kakih 21.000 K dolga! Ali je to vredno tolike baharije?

Viničarski tečaji za sinove posestnikov in viničarjev bodo prihodnje leto na deželni sadjarski in vimarski šoli v Mariboru, na deželnih viničarskih šolah v Ljutomeru, v Gornji Radgoni in v Spod. Bregu pri Ptuj. Obiskovalci dobijo vse prosto in še 8 kron mesečne plače. Prošnje so koleka proste in se morajo vložiti na deželni odbor štajerski do 1. januarja 1907.

Kebej na Pohorju. Vajeni smo, da prinaša ptujski „Štajerc“ laži in budalosti. V svoji 20. številki nas je pa v tem oziru presenetil. Zaganja se najbolj v našega organista ter kritikuje njegovo petje in orgljanje. Natančno odgovarjati na razne napade bi bilo pač odveč, da celo za nas nečastno. Torej le nekatere opombe v dokaz, kako neumen je dopis v „Štajercu“. V celi župniji se govori, da je organist spreten orglar. Dopisna ima menda kosmata ušesa, da tega ne ve. Kar pa piše od zvonca, ti pa mi povemo, da ti ga tako ne slišiš, kadar te opominja k molitvi in službi božji, ker si v svojo bedarijo zamišljen. Organistovi hčerki sta še pa zaradi tega bolj imenitni, ker nočeta v tvoj rog trobiti. Krčmar Rupnik ima tudi prav, ako pravi, da v njegovi hiši ni prostora za „Štajerca“; kajti dokler ne bo s svojimi pristaši našel pri njem „Štajerc“ zavetja, še bo imel zares vedno „device“. Ti se zaletavaš tudi v naše poštene može, od katerih praviš, da bi radi na županski stolec zlezli. Menda se

močno bojita Jože in Jakec, da bi potem ne mogla tako brezskrbno svojega šopsa prodajati, kar pa pišeš od pohujševanja, ti povemo, da ni naša navada pohujševati, kakor je navada to od ljudi, ki čitajo liberalne in nemškutarske liste in jih drugim vsiljujejo. Praviš tudi, da je še nekaj malečezobnežev. Seveda, saj so nas vse naše slovenske matere najprej z mlekom odgojile; tebe in tvoje pristaše pa so gotovo z norimi gobami krmile, zato si tako velik nemškutarski bedak. Dopisun, pusti cerkvene služabnike pri miru, saj oni tudi tebe pustijo. Svetuješ organistu, naj gre h Kokolu kozje mleko pit. Mi pa ti svetujemo, pij ga ti, kajti kravje je zate premočno. Narodni kmet Kokol pa ne redi koz, ampak vole za tisoč kron. Pač pa tvoj pristaš dve kozi redi, njegova žena pa „giftno krotu“ doji. Tam dobiš ti izvrstno zdravilo zoper svojo bedarijo. Drugokrat pa idi rajši fižol luščiti kakor pa tak neumen dopis pisat. Če pa ne boš miroval, se bomo pa kaj drugega pogovorili. To bodi nekoliko v odgovor kebeljskim naprej in nazaj bedakom.

Gomilsko. Velikokrat se piše po naših časopisih, tukaj bodo vprizorili mladeniči igro, tam dekleta, tukaj bode predavanje itd. A pri nas se to zgodi le redko kedaj. Posebno bi moralo postati zanimanje za naše „Bralno društvo“ večje med mladino, mladeniči in dekleti, ki si naj vzamejo za vzgled vrle slovenske mladeniče drugih krajev, ki imajo svoje veselje z dobrimi in poštemimi časniki. Gomilski mladeniči, s kom pa imate vi veselje, ali tudi s časniki in knjigami? Ne! Nekateri izmed vas so se udali pogubnemu „šopsu“ in nekateri ponočevanju. Ali nič ne premislite, kam vas pelje ta pot. Otrsite se te slabosti! Nastopimo vendar enkrat med svet, da ne bodemo zaostali za drugimi. Kadar bodo imelo „Bralno društvo“ svoj občni zbor, pa pridimo vsi in se dajmo vpisati. Kaj ne, dragi tovariši?! Gomilski mladeniči.

Velika Nedelja. V enem dopisu piše Štajerčev dopisnik jako ginljivo, kako je baje žalostno gledati, da se v šoli igra tatar. Na to javkanje odgovarjamo to-le: šolo smo si postavili Velikonedeljanci s

Naposled vpraša Ivana: „Pojasni mi vendar, John, kaj vse to pomeni! Kdo je ta ženska in čegavo je to dete, ki je pestuješ v naročji?“

„Kdo pa je ta ženska v kočiji, ki se vozi s teboj, kdo je?“ povprašuje Ivanova žena. — Ivan pa, kakor od strele omamljen, obstoji; veselje, da je našel ženo, in skrb, kaj bo z nevesto, ta čutila mu polnijo srce.

„To je moja žena,“ reče naposled v kočijo. „To je moja nevesta“, odgovori ženi.

Ni mōči popisati čutil, ki so tedaj zavlada v srcu ubožice na cesti in v srcu gospodičev v vozu! Ubožica na ulici vzdiguje roko, kakor bi hotela groziti možu.

„Osleparil si me, pozabil si na me, nezvestnež!“

„Tvoja Marija, tvoja draga, zvesta žena, katero si toliko ljubil in meni o njej toliko lepega pripovedoval in jo dve leti kot mrtvo objokoval, ona tedaj še živi!“ govori ona Amerikanka. Stopila je tudi ona iz voza k ubogi ženi: „Oh reva uboga, kako pač si morala skusiti, koliko pretrpeti. Toda sedaj je konec tvojim poskušnjam. Jehn ti je zvest ostal, on te

ne bo nikdar zapustil. Bodi torej ž njim srečna!“

„Srečna ž njim zraven tebe?“ vprašala je ubožica.

„Zraven mene? Kdo to pravi? Odkar je dokazano, da žena živi, mož nima pravice iskati si neveste. — Vendar, John, pojasni mi to uganko, saj, ko si mene snubil, si trdil, da ti je žena pred dvema letoma umrla. Pokazal si mi tudi njen mrtvaški list, torej sem ti morala verovati.“

„Pač sem moral verjeti, da je pravi, saj mi ga je Petrovec, moj prijatelj, sam doposlal,“ pravi Ivan.

„Kaj, Petrovec je to storil?“ vzklikne žena Ivanova, „Petrovec, ki se ni miti zmešnil za me, ki me je zapodil z grda od sebe, ako sem ga prišla prositi pomoči. Glej, Ivan, takemu prijatelju si ti izročil svojo ubogo ženo!“

„Je-li to mogoče?“ vpraša Ivan. „Petrovcu sem pošiljal za-te denar dve leti, da se pošteno preživita. Tretje leto sem mu poslal denar za pot in sicer za-te in za otroka. Na to mi je odgovoril Petrovec, da je Marica nevarno bolana in da s tako mati ne more na pot. Ko mu zopet poš-

ljem denar za pomoč v bolezni, piše mi, da je Marica umrla in da vsled tega tudi žena hira ter da se je bati najhujšega. In malo mesecev pozneje došlo mi je pismo od njega, da si res umrla. — Poslal sem mu zopet denarja za pogreb ter ga prosil, naj mi sporoči kaj o zadnjih tremotkih tvojega življenja, o pogrebu in kam da so te pokopali. — Vse to mi je doposlal in celó mrtvaški list, za katerega ga nisem prosil in katerega je, kakor se vidi, dal ponarediti.“

„Ta zlobnež peklemski,“ reče žena, „toliko denarja je prejel in jaz sem medlela v pomanjkanju.“

„Tak je bil torej Petrovec, niti zlodej iz pekla bi ne mogel grše ravnati s pošteno, a zapuščeno ženo. In jaz, jaz kratkovidnež sem mu vse zaupal! Le počakaj, da mi prideš y pest! Razmislil te bom v prab, da prejmeš zaslužen kaznen za svoje izdajalstvo!“

Komaj so potolažili razsrjenega Ivana

„John, bodi srečen s svojo ženo, jaz se vrnem v Ameriko. Bridko mi je bilo v trenutku pri srcu, a ko sem se sedaj prepričala, da si ti pošteno ravnal, da so vse

svojim denarjem, toraj imamo do nje menda tudi kaj pravice. Ako so se gospod kaplan nekaterokrat trudili, da se je priredila v šoli igra, smo jim zato vsi pošteni župljani iz srca hvaležni. Prvič za to, ker so se prirejale v resnici vedno le prav posebno lepe predstave. In vsi, od Štajercijancev malo bolj pametni ljudje vejo in priznajo, kako blaži in vzgaja človeško srce dobra gledališka predstava. Vsi, ki smo te predstave videli, smo bili vselej do solz ginjeni ter polni hvale o njih. Drugič so se dohodki teh predstav obračali v prid našim šolarjem. Nakupilo se je čez 80 šolskih knjig, do 100 katekizmov, nekaj molitvenikov za otroke, Zgodb sv. pisma ter tudi lepih podučnih knjig za šolarje. Toraj koliko dobrega smo imeli stariši tudi v tem oziru od predstav. In končno vprašam, zakaj pa imate v Ptuj tu tako veliko kobačo z napisom „teater“, in zakaj jih imajo po vseh drugih mestih? Ali misliš ti, „Štajerc“, da „teatre“ smejo igrati samo vi, nemškutarski gospodje po mestih ter v igrah, ki so po našem krščanskem okusu savadno prav ostudne, samo vi iskati zabavo, za nas kmete pa je takoj največja hudobija, če si po težkem delu tudi mi poiščemo malo razvedrila. Ali si morda lahko tudi mi stavimo posebne „teatre“, kakor jih imate vi po mestih, če bi ne smeli prirediti kake poštene predstave v šoli, ki smo si jo postavili sami. Seve za štajercijanske pijance je boljša zabava v krčmah in v šnopsarijah, toda vsi pošteni kmetje jim to zabavo radi pustimo, za se pa si poiščemo zopet primerne ter se veselimo dobrih, podučnih, srec blažilnih iger.

Mala Nedelja. Nedavno sešel sem se z nekim kmetom naše sosedne jurjevške fare. Najin pogovor se je zasukal na bralna društva. On začne: Kako je vendar to, da je pri vas vse nekam mrtvo, da nimate nikakega svežega in zdravega društvenega delovanja, ko so vendar bralna društva v sedajnih časih neizmerne važnosti. Poglejte, pravi, k nam; prirejamo vedno različne poštene, poučljive gledališke predstave, veselice itd., ter tako vnemamo ljudstvo za napredok. Take prireditve nekaj nesejo, vsled česar nam je omogočeno na-

te spletke zakrivili le drugi, sedaj se lahko ločim od tebe.“

Nekaj dni pozneje odplula je zopet ladija v Ameriko in na njej se je vračala tudi amerikanška nevesta v svojo domovino, kjer je zaradi svoje poštenosti in pridnosti kmalu dobila zemina sebi všečnega.

In kaj je bilo s Petrovcem? — Ko so policaji, kamor je Ivan naznanil silno zločinstvo, prišli v njegovo stanovanje, našli so je prazno. Petrovec je izginil. Ljudje so govorili, da je bežal v Ameriko ter tako ušel svetni pravici.

Ivan pa se ni več vrnil v Ameriko. Prisluzil si je toliko imetja, da je srečno živel v krogu svojih domačih, katerim je mnogo vedel pripovedovati iz Amerike. Žena je polagoma ozdravela in počasi so se zgubile rane prestanih grenkih poskušanj. Vsaki dan so hvalili Boga, da je osramotil nakane sovražnikov ter združil zopet srca, ki so si tudi ločena ostala zvesta.

Zlasti o božičnih praznikih so se radi spominjali prestanih bridkostij ter pripovedovali jih svojim otrokom.

ročevati raznovrstne poučne knjige itd. A pri vas vse spi. Kako je vendar to? No, jaz sem mu od začetka hotel nekaj odgovarjati, češ, da nismo tako mrtvi, da tudi delamo, a hitro sem se prepričal, da se ga ne bo dalo kar tako meni nič tebi nič speljati na led. Zato mu nisem hotel več ugovarjati. Dal mi je lep nauk. Naj grede njegove, napram meni izražene misli tega potoma širom naše župnije, želeč, da bi našle mogočen odmev v srcih Malonedeljšanov.

Brežice. „Pufštaja“, ta hiša, podobna gradovom ali gnezdrom nemških klati-vitezov v časih kmečkih puatov, in „Narodni Dom“ sta si lepa soseda. „Pufštajn“ ali nemški „Heim“ ima vknjiženega dolga nad 150.000 K, „Narodni Dom“ pa nič.

Brežiški veliki Nemci gg. Matheis, Schniderschitsch, župan Faleschini (bivši član slovenskega dijaškega društva) in odvetnik dr. Janesch se pritožujejo, ker jim davkarija pošilja opominske liste; seveda to je hudo, davek plačati. Še huje pa je, če je na tem opominskem listu par slovenskih besed. In zato se pritožujejo! Pritožujejo se radi par slovenskih besed! Toda isti gospodje prav dobro znajo slovenski, kadar ni treba plačati, ampak kadar je treba v žep vtakniti slovenske kronice. Kako lepo slovensko ponujajo svojo robo. Tebi slovenski kmet, kako lepa in ganljiva pisma v slovenščini ti pišejo, kako dobre kapljice in mažo s slovenskim napisom ti dajejo, če mu daš slovenske kronice!

Brežiški okrajni zastop, ki že pol leta čez postavno triletno dobo „deluje“, prav lepo gospodari. Radi nepotrebne pravde z gospodom dr. Josipom Strašekom, zdravnikom v Brežicah, kateremu se je samo radi tega odtegnila plača, ker noče plesati po nemškutarski piščalki, radi te pravde, katero je okrajni zastop izgubil, bodo morali davkoplačevalci šteti par tisoč kronic; vrh tega pa se je skozi 3 leta plačevalo tri zdravnike, mesto enega. Zopet par tisoč kronic! To pa še ni dovolj! Naši nasprotniki gg. Matheis, Schniderschitsch, Faleschini in drugi zahtevajo, da naj okrajni zastop mestni občini Brežice povrne 100.000 K (stotisoč kron), katere je brežiška občina prispevala za novi most. Dalje zahtevajo, da okraj jamči mestni občini za mostovino do istega zneska, kolikor je preje brodovine dobivala, t. j. približno deset tisoč kron vsako leto! Kam pojde ta denar? Kdo bo to plačal? Seveda okraj! Ti ubogi kmet boš plačal! No, ti gospodje v Brežicah imajo dober tek; čimbolj so siti, tembolj se jim sline cedé po groših našega slovenskega kmeta. Pozor, kmetje! Hodite k sejam in tam ljudem glejte na prste! Stvar ni še zamujena!

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani opozarja vse zavedne Slovence, da so v dveh raznih vrstah že izšle družbine razglednice, namenjene za božič in za novo leto. Posamezne razglednice se bodo prodajale pri trgovcih po 10 vin. komad. Trgovcem dovoljujemo radi primeren popust; vendar opozarjamo, da oddajamo razglednice le proti gotovemu plačilu in ne pod 100 komadov skupaj. Naročila naj se naslavljajo na: „Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“. Slovenci! Segajte po tem domačem in ob enem toliko domorodnem blagu.

Iz južne Dalmacije. Že dolge mesece živimo slov. štajerski fantje v teh žalostnih

krajih Dalmacije. Močen udarec za mladeniča, katerega je poprej veselil razgled po svoji prijazni, zeleni domovini, sedaj pa mora gledati pusto, sivo skalovje okoli trdnjave Kastelnovo. Tukaj leži drugi bataljon trd. topn. polka, pri katerem služi okoli 60 slov. štaj. mladeničev. Vsako leto pošilja se jih večje število iz lepega Štajerja. Od letošnjih novincev je gotovo ena tretjina Slovencev. Tisti, ki so dovršili svoja leta, odpeljali so se veseli dne 15. m. m. proti domu. Morje se je sedaj na jesen ne- navadno vznemirilo. V začetku minulega meseca metalo je vodo črez 30 m. na visoko okoli, da je daleč po zraku škropila.

Ljudska knjižnica. Sedaj sta izšla tudi II. in III. zvezek te knjižnice, v katerih se nadaljuje zanimiva povest „Zvamenje štirih“ in se v III. zvezku skonča. Ljudska knjižnica se pošlje le onim, ki pošljejo za 10 zvezkov naročnino to je 2 20 K naprej. Naročila naj se naslovijo: Katoliška bukvarna v Ljubljani. Na mesec izideta dva zvezka. V prihodnjem IV. zvezku se začneja krasna povest „Darovana“, ki se godi v dobi pokristjanjenja Slovencev. Knjižnico toplo priporočamo našim bralnim in izobraževalnim društvom. Dobro bi bilo, če bi si jo naročila vsaka kmečka hiša, saj je cena kolikor mogoče nizka.

Koroške novice.

Koroške misli. Naši državni poslanci niso imeli sreče, da bi spravili koroškimi Slovincem še enega poslanca za državni zbor. Na Koroškem upajo torej Slovenci zmagati le v okraju Borovlje, Železna Kaplja, Dobrla vas in Pliberk. Ta novi volilni okraj šteje 37.600 Slovencev in 7000 Nemcev. Naša naloga je sedaj, da v tem okraju zastavimo vse svoje moči in budimo narodno zavest. Kmet in delavec, oboje vabimo v naš tabor, za oboje bo skrb v naši slovenski koroški politiki. Čez par mesecev stopimo v volilni boj. Za to pa že sedaj pripravljajmo in prebujajmo ljudi po shodih, društvih in časopisih! Ne napadajmo rodnih bratov, ki nam morejo in hočejo pomagati, ampak združimo se v boj zoper nemške sovražnike našega kmeta in ljudstva! Kaj je storil dosedaj Lemiš za nas v državnem zboru? Kaj Sajfric? Nič nista storila, ker ne poznata naših potreb in nam tudi nočeta pomagati. Volimo si moze iz naših slovenskih vrat, ne hodimo za poslance beračit med Nemce. Naši ljudje bodo skrbeli tudi za našega kmeta in za našega delavca, ki je sedaj tako zapučen!

Duhovniške vesti. Nastavljen je kot kanonik v Velikovec č. g. Martin Bauman, provizor v Melvičah v Zilski dolini; na njegovo mesto pride č. g. Matej Trepal, provizor v Gorenčah. Č. kr. okrajni šolski svet v Velikovec in dežel. šolski svet sta tako dolgo odklanjala slovenske prosilce za katehetsko službo v Velikovec, da je končno kn.-šk. ordinarijat napravil Salamonovo razsodbo in odločil, da pride v Velikovec neodvisen kanonik in ne katehet, s katerim bi mogli njegovi višji pometati. — Dne 29. novembra je bil inštaliran v knezoškofjski kapelici v Celovcu č. g. Anton Stres kot župnik za Podkloster.

Koroški deželni zbor bo sklican med Božičem in Novim letom na kratko zasedanje.

Slovenski nočeje zaslišavati. Dne 19. novembra je bila pri velikovškem sodišču zaslišana neka priča in zahtevala slovenski

zapisnik, toda sodnik je kratkoma izjavil, da ni vzroka, ker priča razume nemški. Tako se tepta ravnopravnost.

Proč z nemškimi uradniki! Dne 26. novembra se je zaslislala v Velikovu neka nemščina nezmožna priča v slovenskem jeziku. Med drugimi kozli se je ustrelil tudi ta-le: sodnik vpraša: „Kedo ga je zunaj meta? (mesto: kedo ga je vun vrgel?) Priča na to nerazumljivo vprašanje ni mogla odgovoriti, dokler se ni oglasila zadaj druga priča v pravilni slovenščini. In tu se gre za obsodbo ali oproščanje. Če bi slovenski sodnik tako slabo govoril nemški!

Slovinci na noge! Nemci so že postavili za naš slovenski volilni okraj svojega kandidata in sicer potovalnega učitelja Šumi. Istočasno bodo seveda začeli z agitacijo za njega. Naj se ne da premotiti noben Slovenec. Volitev je tajna, torej se ni treba nikogar bati. Slovenci bomo volili svojega kandidata.

Slovinci zmagali. Občinski zastop v Spodnjem Dravogradu je bil do zdaj v rokah nemškonacionalnih purgarjev. Dne 22. novembra t. l. smo ga pa dobili mi Slovenci v roke. V tretjem razredu smo imeli mi 100, nasprotniki samo 52 glasov; v drugem razredu 30, nasprotniki samo 11, in v prvem razredu je bilo število 11 proti 12. V prvem razredu so izvoljeni kmetje, s katerimi nas združuje versko mišljenje, med tem ko nas s prejšnjimi občinskimi zastopniki ni vezala niti verska niti narodna vez. Prav po jugoslovensko bomo tamburali od zdaj v trgu, katerega so se drznili prištevati nemški lastniki, in nasprotniki bodo plesali, kakor bomo tamburali mi. Dajali jim bomo priložnost, da v svoji lovski strasti streljajo kozle, kakor so vajeni. Velikega kozla so ustrelili tedaj, ko so zahtevali v lastno škodo ločitev okolice od trga. Zdravnika dr. Hofmanna hočemo prepričati, da nismo manjvreden narod, ampak vsaj toliko vredni, da on brez nas in brez naše volje obstanka v Dravogradu ne bode imel. Inteligenco pa kažemo mi v svojih uspehih, v svojih zmagah. Zmožni zmagujejo, propadajo nezmožni. Po končanih volitvah smo napravili v „Narodnem domu“ shod, na katerem sta nastopila dva govornika. Trg Dravograd je zdaj naš! Živio!

Čudež! Pri občinskih volitvah v Spod. Dravogradu so zmagali Slovenci v tretjem razredu s 100 proti 52 glasovom, v drugem razredu s 30 proti 11 glasovom, dočim so si Nemci ohranili prvi razred z enim glasom večine (12 proti 11). Uradna ljudska šteta po občevalnem jeziku je izkazala l. 1900 v Spod. Dravogradu 703 Nemce in 61 Slovencev. 61 Slovencev (všeti so tudi otroci, žene etc.) je dobilo pri obč. volitvah 141 glasov. To je zopet dokaz, kako so takrat šteli Slovence.

Slovenska zmaga na Koroškem. V Selah nad Borovljami so pri občinskih volitvah dne 6. grudnia 1906 v vseh treh razredih — torej na celi črti zmagali katoliški Slovenci. Nemčurji in njihov agitator učitelj Lulek sijajno pogoreli. Živeli zavedni branitelji slovenske trdnjave obmejnih Slovencev.

Delavska šola na Jesenicah. Slovensko krščansko socialno delavstvo je priredilo dne 8. in 9. t. m. delavsko šolo (akademijo) v Jesenicah na Kranjskem. V šolo so prišli tudi vrli Korošci v jako častnem številu. „Slovenec“ piše o njih: „Bili so to mladi močje, polni ukaželnosti in veselja do dela. Ko smo jih gledali, bili smo prepričani, da

koroški slovenski živelj še ne bo izumrl, dokler bo imel tako nadebudno mladino“. V predsedništvo sta bila izvoljena tudi dr. Erlih in Ravnikar iz Celovca. Predavalo se je o naslednjih predmetih: Zgodovina delavskega varstva, Zadrugištvo in delavstvo, Delavska izobrazba, Delavska higijena, Delavsko varstvo, Delavci in politika, Zgodovina strokovnega gibanja in strokovnih društev.

Ubijalec oproščen. Od celovškega porotnega sodišča je bil oproščen uboja hlapca Berthold, kateri je 1. julija t. l. nekoga dninarja v Selah tako s kamenjem obdeloval, da je čez dva dni potem umrl. Oproščanje je obudilo veliko pozornost med poslušalci v sodni dvorani. Oproščeni je bil opisan kot trezen in marljiv človek.

Železnica Svetna vas-Borovlje je izročena prometu. Vlaki bodo vozili sledeče: Odhod iz Svetne vasi ob 5. uri 18 min. zjutraj, 8. uri 30 min. dopoldne, 12. uri 25 min. in 4. uri 45 min. popoldne, slednjič ob 7. uri 46 min. zvečer; prihod v Borovlje ob 5. uri 34 min. zjutraj, 8. uri 47 min. dopoldne, 12. uri 42 min. in 5. uri 2 min. popoldne ter ob 8. uri 2 min. zvečer.

Blazna ukradla otroče truplo. Na celovškem pokopališču je dne 25. novembra popoldne vzela v mrtvašnici iz rakve šestmesečnega mrtvega otroka neka ženska, stara mati tega otroka, ter je z njim odšla proti mestu. K sreči je to takoj opazil pokopališki vrtnar, kateri je z nekaterimi pomočniki tekel takoj za njo. Ker je ženska dete ljubkovala in tolažila, so opazili, da je blazna. Na prigovarjanje možkih je slednjič le oddala mrtiča, njo pa so oddali v blaznico.

Mesečno zborovanje krščansko-socialnega delav. društva v Celovcu. V nedeljo 2. t. m. zvečer se je vršilo v prostorih Otičeve gostilne v Celovcu mesečno zborovanje našega krščansko-socialnega delavskega društva, ki je bilo prav obiskano. Prvi govornik č. g. Fr. Lasser je govoril o slabih časnikih, ki so posebej nevarni za delavca. Oai ugonobijo v narodu spoštovanje do vere. Milijoni in milijoni ljudi jih vsak dan berejo in srkajo iz njih svojo duševno hrano. In kolikim je že slab časnik vzela vero. Drugič škoduje slabi časnik posebno tudi narodu. To občutimo na Koroškem. Povsod se bere „Bauernzeitung“ na kmetih in drugi slabi listi, ki hočejo koroške Slovence kar utajiti. Nekaj dogodkov iz lastnega življenja gospoda govornika je lepo oživljalo celi govor. Drugi govornik gospod predsednik društva Ravnikar je govoril o socialni demokraciji, ki zmiraj vpije po svobodi, a vendar ne pusti nikomur, razven sebi, prostega mišljenja. Govoril je tudi o njih nauku o enakosti, ki jo hočejo vpeljati med vsemi sloji. Z navdušenjem pozdravljen je nastopil kot tretji govornik g. deželni poslanec Fr. Grafenauer, ki nam je v toplih in v srce segajočih besedah slikal nevarnost, ki preti delavcu od vseh strani. Le krščanska misel in dobri časniki, kakor tudi dobra društva mu morejo ohraniti največji svetinji: vero in narodnost. Živahno ploskanje je sledilo vsem gospodom govornikom. Hvala jim za podučljive besede. Za zabavni del so sarkbeli tamburaši pod spretnim vodstvom gospoda Ravnikarja in pevci. Predsednik je bil gospod Kržišnik.

Dholica. Mati vlač. g. župnika, Marija Perč, je umrla v 78. letu svoje starosti. N. v. m. p.!

Možica. V nedeljo dne 23. decembra ob 3. uri popoldne ima kat. slov. izobraževalno in pevsko društvo „Peca“ v Možici svoj ustanovni občni zbor v društvenih prostorih s sledečim dnevnim redom: 1. Volitev predsednika; 2. Volitev odbora in pregledovalcev računov; 3. Govori in slučajnosti; 4. Vpisovanje udov in prosta zabava. K obilni udeležbi vabi sklicatelj.

Škecijan. Narodna dolžnost nas zopet opominja, naj se tudi letos zberemo v obilnem številu na občnem zboru podružnice sv. Cirila in Metoda za Škecijan in okolico, ki bo 26. t. m. na sv. Štefana popoldan ob 3. uri v prijazni gostilni pri Majerju. Da bo poučno združeno z razvedrilom, nam je obljubljena pomoč. Na obilno udeležbo vabi odbor.

Št. Štefan. Poročil se je tukaj dne 19. novembra vzgleden kmet Kolman More po dom. Kauh v Vataivasi z Rozalijo Harich, posestnico na Vedovnici. Novoporočencema želimo najobilnejše sreče!

Podsinsjavas. Javen shod je imelo pri nas izobraževalno društvo v Svečah dne 2. t. m. Predsednik se je spominjal rajnega delavnega gospoda kaplana Laknerja. Zborovalci so stoji poslušali govor in zaklicali trikratni slava njegovemu spominu. O katoliški organizaciji je na to govoril g. Zabukovec. O govoru dr. Oblaka boljše da molčimo. Gostinčar je potem govoril o blagodejstvih krščanskih mačel za delavske stanove.

Prevalje. V Celju imajo zdaj zaprtega onega „kerica“, ki je v spomladi vlomil v tukajšnje župnišče ter odnesel g. župniku poleg drugih reči tudi svrčnik in prstan. Piše se Jožef Oset. Kradel je po mnogih krajih na Koroškem in Štajerskem in sicer najrajši po gradovih. Našli so pri njem še mnogo ukradenih stvari in posrečilo se je celo dobiti svrčnik nazaj. — Ni še dolgo od tega, ko smo poročali o nesreči na Lešah in že moramo pisati o drugi: Ple-sučnikov hlapec, L. Barič, je vozil že več let s konjem vozičke s premogom iz jame. Pri tem delu je prišel dne 27. nov. po nesreči z glavom med dva vozička, ki sta mu glavo zmečkala. Rajni zapuška ženo in dva otroka. N. v. m. p. — V najnovejšem času smo dobili nemški otroški vrtec, v katerega baje zahaja 15 otrok. Če je imenovani vrtec ustanovljen res samo za Nemce in se bodo nemški otroci v njem poleg igranja učili tudi križ delati in moliti... potem vsa čast, ako je pa samo za ponemčevanje... se pa njegovi ustanovitelji že lahko zdaj obrisejo. Zakaj, slovenski stariši so že toliko trdni, da vedo, komu smejo in komu ne smejo svojih otrok zaupati. — Giftna krota „Štajero“ hoče tudi v naši občini širiti svoj „dub“. Ne prihaja je sicer veliko, mislim štiri iztise, a grdo je za celo občino, če sploh kdo to nemčursko in protiversko „cunjo“ naročuje. Tudi „Štajerčev“ brat „Mlado-Slovenec“ hodi na ogled. Upamo, da bodo dotični poslali „obadva“ nazaj, odkoder prihajata. Za danes samo toliko.

Leše pri Prevaljah. Na prvo adventno nedeljo obhajali so tukajšnji rudarji god svoje patroninje sv. Barbare. Prišli so v polni paradi in z godbo v cerkvice svete Barbare, kjer je bila zamje slovenska in nemška pridiga in sv. maša. Res vse hvale je vredno, da tako lepo častijo svojo varuhinjo, ali ples bi imeli v tem času

opustiti. Upamo, da se to drugo leto zgodi.

Razne novice.

Učen mež. V Ljubljani je umrl mimoli teden ruski profesor dr. V. pl. Sarci. Znal je 45 jezikov.

Papežev zdravnik umrl. Dr. Lapponi, zdravnik papežev, je dne 7. t. m. umrl. Zanimivo je to, da mu je neki bolnik že pred tremi meseci smrt prorokoval. Pred tremi meseci je namreč rekel dr. Lapponi nekemu na smrt bolnemu v bolnišnici, da bo čez tri dni okreval. Bolnik je pa rekel strežniku, ko je zdravnik odšel: Umrl bom v treh dneh, vi (strežnik) v enem mesecu in dr. Lapponi v treh mesecih. To prerokovanje se je uresničilo. Bolnik je umrl v treh dneh, strežnik v enem mesecu in dr. Lapponi je umrl sedaj po preteku treh mesecev.

Hudomušni urar. Neka gospa bi bila rada doma na Rusko-Poljskem kupila budilno uro, toda cena, katero ji je postavil urar, zdela se ji je previsoka, zlasti ker je vedela, da se čez mejo v Avstriji dobé ure ceneje. Pri neki priliki, ko se je mudila v Avstriji, kupila je budilnik prav po ceni. Slučajno zadeneta na tem potu skupaj z domačim urarjem. Temu se seveda gospa, razkazujoč mu uro, pobaha, kako lepo uro in kako po ceni jo je dobila. Urar jo seveda ogleduje in v maglici, ko ga gospa ni opazovala, navije budilnik po priliki na tisto uro, ko bode šla čez mejo. Na meji je gospa pri carinskem pregledu skrila budilnik v svojo obleko. In ravno ko na vprašanje paznikovo gospa odgovori, da ničesar drugega ne nosi seboj, sproži se budilnik ter glasno ropota in izdaje svojo gospo. Temu je seveda sledil silen smeh in za nameček kajpada tudi kazen!

† Simon Gregorčič.

O veliki izgubi, ki je zadela naš slovenski narod, smo že na kratko zadnjič poročali. Umrl je naš dični pesnik Simon Gregorčič. Naš narod je pač nesrečen, vsakega boljšega moža mu vzame zgodna smrt in ostanejo mu sama — grobovi.

Rajni je bil skromnega značaja in tih ter se ni nikdar silil v ospredje, a vendar ga je v Gorici in po celi Sloveniji vse spoštovalo.

Njegove pesni so bile tako prisrčne in mile, da so si takoj priborile srca ljudstva. Saj se že skoro povsod pojejo njegove pesmi: Nazaj v planinski raj, Eno devo le bera ljubil, Nikar, nikar se me ne boj itd.

Kdo še ni slišal deklamovati prekrasnih njegovih pesmi: Naš čolnič otmimo, Pepelnica, Oljki itd.

Mislimo, da ustrezemo našim čitateljem, če nekoliko natančneje opišemo njegov spreved, kateri se je vrnil iz Gorice v njegovo domačo vas Vrsno, kjer je želel počivati.

Predno so vzdignili krsto, govoril je prof. Barbič sledeče ganljive besede v slovo:

(Obrnjen proti krsti.) In sedaj tudi Ti, dragi Simon, nas zapuščaj, — tudi Ti se vračaj nazaj v planinski raj, kamor Te je vedno vlekel „zlatih dni spomin“!

In zakaj ravno sedaj, — ko tam zimski dan visi nad bregom, čez dol besni leden vihar, in gozd in plan ječi pod smegom“?

Zakaj ravno sedaj?

„Glej, tu ta dolinski svet, te zlate vinske gorice, Te nič, Te nič ne miče njih južni sad in cvet?“

„In tudi to Ti nič ni mar, da prijatelji srčnovdani Ti kličejo: — Ostani, Nikar od tod, nikar!“

(Obrnjen proti občinstvu.) Prijatelji dragi, zastoj so vsi naši vzdih, zastoj je moj klic! Nesproсна smrt je za vedno zatisnila oči pesniku, ki tu spi, zatisnila oči apostolu miru, oznanjevalcu ljubezni do Boga, do domovine in do slovenskega naroda. Noben klic ga ne vzdrami. Prenehalo je biti srce, ki se je neizmerno veselilo vsakega napredka med nami, vsakega uspeha, srce, ki je živelo le za Boga in za srečo in slavo slovenskega naroda. Umrl je mož, jeklen značaj, kateremu ni bila osoda nikdar mila, a vkljub temu ga ni nikdar upognila. Umrl je pesnik Simon Gregorčič in se vrača nazaj v svoj ljubljenski planinski raj ter nas zapuščaj za vedno.

† Simon Gregorčič.

Za vedno? — Ne! Nikakor ne! Le njegovi zemeljski ostanki se vračajo v domovino, da najdejo mir v domači grudi, dočim ga svet njemu ni privoščil, ni dal; a proizvodi njegove muze bodo vedno živeli med nami, njegov duh bode vedno plaval nad slovenskim narodom, ter učil njegove sinove še v poznih letih ljubezni do Boga, do domovine in do naroda. A On je bil naš, je naš in ostane naš, vedno bode živel med nami in med slovenskim ljudstvom. Nikdo, tudi smrt, ta kruta smrt, ga ne iztrga temu ljudstvu.

V očigled tem dejstvu, kaj naj tu razpravljam, o čem naj govorim?

Naj bridko zdihnem za njim, ko — našel je na božjem nebu, kar tukaj je zastoj iskal“? — kakor je sam peval o svojem prijatelju Stresu. Naj pojem slavo možu, katerega dela slave? Naj ustvarim — bodisi tudi le majhno sliko o njegovem zlatem značaju, o njegovem trpljenju in življenju, o njegovi ljubezni do naroda, o njegovih delih itd.? Memim, da tu ni pravi čas za to in tudi ne primerno mesto; uverjen sem tudi, da nikdo tu tega ne pričakuje. Namen mi je le in naloga, da se v malih in pri-

prostih besedah poslovim od velikega genija zemeljskih ostankov, ki se izročajo materi zemlji.

(Obrnjen zopet proti krsti.) Izvršujoč ta namen in to nalogo, obračam se zopet do Tebe, dragi Simon:

„Kmalu boš mirno tam spal, na griču zelenem ob Soči, Vam martvim živo šumljajoči, tam gori pri svetem Lovrenou, — — — — —“

Kmalu stal Ti bo grob, „kjer Tvojih pradedov nebrojen spi [trop“.

Obljubil si, da tačas vsak dan ob polnoči zapustiš svoj grob hladan in gledal bodeš, kaj dela Tvoj rod. A jaz dostavljam še prošnjo: Blagoslovi tudi iz nebeških višav svoj rod, blagoslovi slovensko ljudstvo! S to prošnjo preidemo h koncu. V imenu Tvojih prijateljev, v imenu značev in čistilcev, sploh v imenu slovenskega naroda izročam Ti zadnji pozdrav: Z Bogom, Simon, z Bogom! Počivaj mirno v domači zemlji! Zemljica Ti bodi lahka!

Pretrajljiv je bil prizor, ko je zapel mešani zbor „Glasbenega in pevskega društva pesem: „Nazaj v planinski raj!“ Vse se je solzilo!

G. dr. Oswald se je nato še v imenu mladine poslovil od zemskih ostankov nepozabnega pesnika z besedami: „Veliki pesnik! V imenu naše mladine Ti zakličem na poti „nazaj v planinski raj“ srčni: Zbogom!“ Glasno ihtenje je bilo slišati med govoro. Več tisoč glav broječa množica je nemo, s trpko tugo v prsih, zrla na krsto, ki je krila zadnje ostanke največjega slovenskega pesnika nove dobe. Ko se je premaknil voz z dragocenimi ostanki, je klicala množica: „Z Bogom!“ Možje so vihteli klobuke, ženske robce v zadnji pozdrav Simonu Gregorčiču.

Skoro pol ure je trajal spreved. Pogled na to veliko množico je bil velečasten. Po ulicah, koder se je spreved premikal, so visele povsod črne zastave in prodajalne so bile zaprte. Samo najzagrizenejši Italijani so imeli odprto.

Na celi poti so od vseh strani prihajali ljudje, da skažejo svojemu nepozabnemu pesniku zadnjo čast.

Pesnik je umrl, a njegove pesmi naj žive med rodом ter ga naj vedno spodbujajo k ljubezni do domovine in do Boga. Večni spomin Simonu Gregorčiču!

Terno!

(Konec.)

„Ne, tega ne prenesem,“ zdihoval je Lesnik“. Poleg škode še ta strašna sramota! Prijatelje sem povabil na veselje in sedaj, kje me bo kedo videl, se mi bo smejal, se norčeval iz mene! Ne! Meni ni tukaj „obstati.“

Tudi žena je bila silno potrta. Nova hiša, vrt in vse druge želje, o katerih je sanjala v svojem srcu, vse je izginilo in ostala je le priprosta mizarjeva hišica in čvetero delavnih žuljevih rok v tej hiši!

Tudi ta novica se je bliskoma razširila po trgu in prijatelji so hodili tolažit mizarjeve in povpraševati, kako se je vendar godila vsa stvar, da se je tako nesrečno dokončala. — Mizarja pa isti dan ni videl nobeden prijatelj; žena jih je na kratko odpravljala. Ni si upal Lesnik ljudem pred oči prve dni. Bilo ga je sram, da bi bil najraje zlezal v zemljo. Žena se je preje strz-

nila, nego mož. Saj nas pravzaprav ni zadela nobena nesreča; izgubili nismo ničesar in ako smo se poprej preredili z delom svojih rok, bomo se tudi zanaprej. Seveda tako ni, kakor bi si želeli, toda vdati se moramo, česar ne moremo spremeniti. Tako se je žena tolažila.

Lahko se sicer tako govori, a storiti to je veliko težji. To je skušala tudi mizarica. Ko je namreč nekaj dnij pozneje morala plačevati račune za bogato večerjo, za vino itd. bila je zelo potrta, ker je morala iz vseh kotov pomesti vse, da je stroške poplačala. Mojster Lesnik pa je ležal bolan na postelji in menil je, da mora umreti! Toda tega mu ni bilo potreba. Tri tedne po teh dogodkih je namreč zopet prav pridno delal v svoji delavnici. Počasi se je tudi zopet približal ljudem in v nekaterih mesecih je bilo to vse pozabljeno. Svet pač dandanes zelo hitro živi!

Sedaj vendar Lesnik več ni sreče iskal v loteriji, mislil si bo masikateri bralec. — Bomo videli.

Nekega dne pride namreč Lesnik zvečer od svojih prijateljev domov ter iznenadi ženo z novico, da bo zopet začel staviti, češ, ako drugi dobé, tudi njemu sreča ne bo vedno lagala. — Lesnik pa se je tedaj zelo zmotil v svojem računu. Žena je vzrasla pred njim, kakor je šeni videl, odkar je oženjen in povedala mu je tako odločno, da si ni upal ugovarjati.

„Veš, dragi moj, kaj ti povem? Do sedaj si ti stavil deset let in iskal sreče. Prepričal si se, da nisi nič zadel. Ti torej pri tem nimaš sreče. Sedaj hočem jaz poskušati deset let svojo srečo. Upam, da bo v desetih letih sreča meni bolj mila, nego je bila tebi.“ — Mož je ugovarjal, pojasnjeval, se branil, a vse mu ni nič pomagalo; take odličnosti pri ženi še ni opazil.

„Ko deset let preteče“, pravi naposled žena, „boš pa zopet ti pričel, ako bo potreba.“ — In to je obveljalo.

Ostalo je vse pri starem v Lesnikovi družini, le žena je še z večjo strastjo iskala sreče, kakor poprej Lesnik. Vsak teden je gotovo šla v bližnje mesto. Nosila je tje težke jerbace na trg in vse, kar je spečala, ostalo je v mestu, kjer je iskala svojo srečo; tudi mož ji je pri tem večkrat pomagal.

Minulo pa je leto za letom, a terne Lesnikova le ni prinesla iz mesta. Mizar je bil že večkrat nevoljen, a tolažil se je, da deset let ni cela večnost in da potem zopet on pride na vrsto. Med tem sta pa vsa leta prav pridno delala, vzlasti žena; sin in hči sta jima v tem odrasla; prvi je imel le še nekaj tednov, da ga oprostite kot čvrstega ključarskega pomočnika, hčer pa je snubil Lovretov sin, kajti bila je dekle pridna in poštena, da malo takih v trgu. Starši njegovi so bili bogati in za to so mu branili, češ, kaj hočeš z beračico; a sin je ostal pri svojih mislih.

Približal se je Lesnikov god in ž njim je minulo tudi omih deset let, v katerih je žena poskušala svojo srečo. Očetov god so v družini vselej lepo obhajali.

Zbrali so se domači pri skromnem kosilu in najprej sta hči in sin po svoji navadi očetu srečo voščila za god ter mu poklonila primernih darov. Za njima vošči mu mati obilno srečo, kot dar pa mu izroči kos papirja. Lesnik radoveden vzame papir, prebere in se začudi, ko vidi, da ima pred seboj kupno pismo, vsled katerega sta nje-

gova hiša in vrt, po katerih je Lesnik tako željno hrepenel.

„Mati, ti si gotovo v loteriji zadela; sicer bi me ne mogla razveseliti s tolikim darom! Tisoč goldinarjev, katere si dala za hišo in vrt, to ni majhen denar.“

„Da, oče, zadela sem!“ Nato mu izroči drug papir, na katerem je bil zapisan denar, ki ga je žena vsak teden pustila v mestu, pa ne v loteriji kakor je mislil Lesnik, ampak v — hranilnici. V desetih letih se je toliko nabralo, da je z denarjem kupila sosedovo hišo z vrtom. Ostalo

ji je pa še toliko, da bo oskrbela lepo „balo“ za hčer, ki se bo v kratkem poročila z Lovretovim sinom.

Lesnik je bil posebno vesel in zadelvoljen ter je rekel ženi:

„Mati, tvoja loterija je bolj zanesljiva, kakor je bila moja!“ — Pridno delati, modro hraniti in svojemu delu prositi blagoslova božjega, to je za človeka najlepši — terao!

Slovenci! Spominjajte se dijaških kuhinj!

Čitaj! Naročil! Ne bo ti žal!

Čitaj! Naročil! Ne bo ti žal!

Pozor! Čitaj!
Bolnemu zdravje!
Pakraške želodčne kapljice.

Pakraške želodčne kapljice: Delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, boleti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjajo mrzlico in vse druge bolezni, ki vsled mrzlice nastanejo. Zdravijo vse boleti na jetrah in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in madron; zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Naj vsakdo naroči in naslovi:

Peter Jurišić,
lekarnar v Pakracu št. 101
(Slavonija.)

Denar se pošilja naprej ali s povzajem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): **12 stekleničic** (1 ducat) **5 K**, **24 stekleničic** (2 ducata) **8 K 60 v**, **36 stekleničic** (3 ducati) **12 K 40 v**. Manj kot 12 stekleničic se ne razpošilja.

Slavonska zel.

Se rabi z prav sijajnim in najboljšim uspehom proti zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamolklosti, hripavosti v grlu, suhemu betegu, težkemu dihanju, astmi, proti bodanju, kataru in odstranjuje goste sline ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnih in pljučnih katarih.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): **2 originalni steklenici 3 K**, **40 v**; **4 originalne steklenice 5 K 80 v**; **6 originalnih steklenic 8 K 20 v**.

Manj kot dve steklenici se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom: 10-4

P. Jurišić, lekarnar v Pakracu 101, Slavonija.

Staroznana kršćanska tvrđka. **Kmetovalci pozor!** Staroznana kršćanska tvrđka.

Imam v zalogi po zelo nizkih cenah snovi za **napravo domače pijače** z vinskim, hruškovim in jabolčnim okusom,

različnih vrst žganja in ruma,

80% očetnega oveta itd. Moje snovi so naravni pridelek in ne umetne esencije, kakor jih prodajajo agentje, in zato **popolnoma neškodljive**. Z mojimi snovmi, ki so znane po celi Avstriji, lahko mešate vino in sadni mošt, delate pijačo na tropine in droži in tudi na samo vodo. Za na tropine in droži niso nobene druge snovi za rabo, kakor samo moje.

Zato pazite na mojo tvrđko. Na zahtevo pošljem cenike in navodila zastonj.

Andrej Polak, trgovec

Gradec, Annenstrasse 46

„Pri črnem psu“ (poprej Ivan Sajovic) „Pri črnem psu“

„Pri zvezdi“

MARIBOR, Gosposka ulica št. 11
Pozor!

Vsled preselitve prodajam blago po **zelo znižanih cenah** in sicer najmanj za 10% ceneje.

Po preselitvi stopijo zopet stare cene v veljavo. **Zdaj je še čas!**

Zimski loden v vseh barvah, 3-20 m, cela možka obleka samo	gld. 4-20	Pristen nanking za vzglavnike in tuhante 115 cm širok, za perje	gld. 0-38
Zimsko moderno sukno v vseh barvah, 3-20 m, cela možka obleka samo	„ 5-40	Gradl za matrace, 120 cm širok	„ 0-48
Zimski kangarn, moder in črn	„ 7-50	Rumeno platno za rjuhe, 150 cm šir.	„ 0-48
Zimski palmaston, moder, črn in rujav za zimske sukne, 1 meter	„ 1-90	Rumenk. platno za rjuhe, 150 cm šir.	„ 0-55
Cajg za hlače, dvojne širokosti	„ 0-65	Atlas-satin odeje, dvakratne	„ 3-90
Sivo kariran loden 80 cm širok, cela obleka samo	„ 1-75	Cajg odeje, dvakratne	„ 2-70
Zimski loden v vseh barvah 120 cm širok, cela obleka samo	„ 2-25	Flanel odeje, dvakratne	„ 0-95
Sukno za žensko obleko, čista volna, 1 meter samo	„ 0-85	Koce za konje, 1 komad	„ 0-95
Pristen tirolski loden v vseh barvah, 120 cm širok, 1 meter samo	„ 1-10	Zimske rokavice	„ 0-22
Flanel barhet v vseh barvah za obleke, najnovejši vzorci, 1 meter	„ 0-25	Spodnja krila iz flanela v vseh barvah	„ 0-85
Flanel barhet za spodnje kikle, 90 cm širok, 1 meter samo	„ 0-38	Zimske nogavice za ženske, črne in raznobarvne	„ 0-24
Flanel barhet za srajce, 75 cm širok	„ 0-18	Zimske nogavice za možke, črne in raznobarvne	„ 0-18
Atlas barhet za bluže, 80 cm širok, 1 m	„ 0-42	Robci za ogrniti, veliki, debeli	„ 2-50
Modri barhet za spodnje hlače, debel in močan, 1 meter samo	„ 0-26	Svileni in volnati šali v veliki izberi	
Druk in perkal za domače obleke	„ 0-28	Spleteni robci	od 90 kr. naprej
Oksford za srajce	„ 0-20	Svileni robci	„ 80 „ „
Vojaško platno	„ 0-19	Barhentni robci	„ 20 „ „
Tkanina za vzglavnike in tuhante	„ 0-22	Triko Jägrove srajce, hrbet iz barhenta	„ 58 „ „
		Triko srajce za turiste	„ 75 „ „
		Triko srajce za ženske	„ 70 „ „
		Triko hlače za ženske	„ 55 „ „
		Hlače iz barhenta	„ 42 „ „
		Slamnjače	„ 95 „ „

POZOR!!

Posebno opozarjam na mojo brezkonkurenčno zalogo izgotovljenih zimskih oblek, sukenj in havelokov.

Zimska stajerska obleka, dobro podšita in vatrana	gld. 11-50	Zimski havelok	gld. 8-50
Zimska moderna obleka, vatrana	„ 9-50	Zimske stajerske obleke za dečke	„ 3-50
Zimske loden sukne	„ 3-90	Zimske suknene hlače	„ 2-20
		Zimske cajg hlače	„ 1-20

Bele likane srajce, ovratniki, kakor tudi vse **blago za podšive** v veliki izberi po zelo nizkih cenah. Vzorci se zaradi pomanjkanja časa ne pošiljajo.

Naročila se pošiljajo z obratno pošto po povzetju.

Istotako Vas vabi na točno in dobro postrežbo s spoštovanjem

Anton Robnik.

Ant. I. Strohmaier.